

- Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Övriga nämnder
Förvaltning

Kommunprogram för mandatperioden 2023–2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-05-04 § 87

Innehållsförteckning

Inledning	4
Ledning och styrning.....	5
Ekonomi	5
Upphandling	5
Kommunens bolagskoncern.....	6
Digitalisering	6
Demokrati och mänskliga rättigheter	8
Trygghet och säkerhet.....	10
Krisberedskap	10
Brotts- och våldsförebyggande arbete	11
Kompetensförsörjning	12
En attraktiv arbetsgivare	13
En jämställd arbetsgivare	13
Södra Sveriges nav	14
Arbetsmarknad	15
Näringsliv.....	16
Ett gott värdskap	17
Företagsutveckling.....	17
Samverkan med andra aktörer	18
Landsbygdsutveckling	19
Det livslånga lärandet	21
Förskolan	22
Grundskolan	23
Gymnasieskolan	25
Vuxenutbildning	26
Ett tryggt samhälle för alla	27
Barn och unga	27
Beroende och hemlöshet.....	29
Funktionshinderomsorg.....	29

Leva hela livet.....	31
Hälso- och sjukvård.....	33
Fri samverkan för idéer och gemenskap.....	34
Kulturen	34
Civilsamhället.....	36
Bygga för framtiden	38
Mark- och planpolitik	39
Bostäder.....	40
Hållbara transporter.....	41
Den gröna kommunen	43
Klimatomställning.....	44
Föroreningar och buller	45

Socialdemokraterna

Centerpartiet

Liberalerna

miljöpartiet de gröna

Vänsterpartiet

Bildhänvisning:

Sida 1, 12, 14, 34, 38, 43: Peter Appelin, thisisjkpg.com

Sida 8, 10, 19, 21, 27, 31: Johnér Bildbyrå

Inledning

Jönköpings kommun ska vara en trygg, tillgänglig, inkluderande och jämställd kommun för alla invånare i alla olika livsskeden. Här ska demokratin vara levande och stark och det ska vara enkelt för invånare, företag och föreningar att kunna påverka utvecklingen. Jönköping ska upplevas som en inkluderande och öppen plats att bo på, oavsett om det är i staden eller på landsbygden.

Tillit ska prägla förhållandet mellan kommuninvånare och förtroendevalda, samt mellan kommuninvånare och de kommunala verksamheterna.

Långsiktig hållbarhet ska vara vägledande begrepp för utvecklingen av Jönköpings kommuns verksamheter; miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Jönköpings kommun ska vara ett klimatsmart föredöme och bidra till omställningen till ett fossilfritt samhälle och att Sverige uppfyller sina åtaganden i Parisavtalet.

Nämnderna, förvaltningarna och de kommunala bolagen ska gemensamt – och i samverkan – arbeta i enlighet med de av kommunfullmäktige fastställda övergripande mål och styrdokument samt i linje med Vision 2030:

- Jönköping är södra Sveriges nav
- En kommun med framåtanda
- En kommun som präglas av gemenskap, trygghet och öppenhet
- En kommun där stad möter landsbygd

Jönköpings kommun ska tillsammans med bland andra civilsamhället, näringslivet och Jönköping University verka för att gemensamt skapa ett gott samhälle. Kommunprogrammet ska förverkligas i årliga verksamhetsplaner och budgetar utifrån de ekonomiska ramar som finns.

Ledning och styrning

Styrningen av Jönköpings kommun ska vara tillitsbaserad, öppen och transparent. Kommunen eftersträvar en styrning med fokus på verksamhetens syfte och kommuninvånarens behov och rättigheter.

Jönköpings kommun ska föra en ansvarsfull ekonomisk politik. Det är en förutsättning för att långsiktigt klara en trygg välfärd samt finansiera de investeringar som en växande kommun måste göra.

Ekonomi

- Budgeterat resultat ska innehålla marginaler för att hantera budgetavvikelser och oförutsedda händelser.
- Kommunens soliditet, det vill säga andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, bör uppgå till minst 50 procent.
- Taxor och avgifter ska utformas så att de stimulerar till god hushållning och en hållbar utveckling.
- Investeringar ska bygga på genomarbetade underlag där det framgår vilka konsekvenser investeringen får med avseende på hållbarhet och framtida driftskostnader.
- Vid investeringar i lokaler ska, när så är möjligt, stor vikt fästas vid flexibilitet så att lokalernas användning kan ändras över tid.
- Kommunen ska utgå från cirkulär ekonomi, det vill säga i första hand använda sig av återbruk, delning och reparationer.

Upphandling

- Avtalstrohet och uppföljning av upphandlingar är viktigt för inköspriser och för att säkerställa kvalitén.
- Kommunen ska vara ett föredöme och ligga i framkant när det gäller sociala krav, arbetsrättsliga villkor och miljöanpassad upphandling.

- Kommunen ska genom klokt ställda krav slå vakt om närproducerade eller svenska livsmedel som håller hög kvalitet. Andelen ekologiska livsmedel ska öka.

Kommunens bolagskoncern

- Hel- och delägda bolag är viktiga delar i kommunkoncernen och ska bidra till samhällsnytta och utveckling av hela kommunen.
- Jönköpings kommun ska vara en aktiv ägare som ger tydliga ägardirektiv till bolagen. Genom regelbundna ägardialoger ska samhörigheten stärkas.
- Kommunens kompetenser inom bland annat finans, juridik, personal, kommunikation och upphandling ska också komma bolagen till del.
- Samverkan mellan bolag, och mellan nämnder och bolag, ska utvecklas.

Digitalisering

Genom en ökad digitalisering har kommunen möjlighet att effektivisera sina interna processer, samtidigt som servicen till kommuninvånarna förbättras. Digitalisering kan frigöra resurser som i stället kan användas för viktiga mänskliga möten.

För att kunna dra nytta av digitaliseringens alla fördelar måste kommunen öka kompetensen kring processer och metoder i alla förvaltningar.

Digitalisering handlar inte i första hand om teknik, utan om verksamhetsutveckling, medborgarnytta och ekonomisk nytta. Att öka transparens och tillgängliggöra offentliga handlingar ska ha hög prioritet.

- Kommunens bolag och förvaltningar ska ta lärdom av och inspirera varandra till verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering.
- Kommunen ska följa utvecklingen inom området och dra nytta av erfarenheter från andra kommuner. Särskild tonvikt ska läggas på administrativt tunga områden.

- Kommunen ska arbeta med att motverka att samhällets digitalisering skapar klyftor, inga grupper ska hamna utanför.
- Valfärdsteknik kan användas när det bidrar till att äldre personer och personer med funktionsnedsättning känner sig trygga och delaktiga i samhället.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Alla, oavsett vem man är, var man kommer ifrån eller var man bor i kommunen, ska ha likvärdiga möjligheter att delta i samhället och kunna bidra med sina erfarenheter. Barnrättsperspektivet ska utvecklas och genomsyra alla verksamheter. Ett samhälle som är bra för barnen är bra för alla.

Människor ska ha möjlighet till egen försörjning, tillgång till bostad och möjlighet att forma sitt eget liv.

Jönköpings kommun ska värna de demokratiska värdena i hela sin verksamhet och verka för öppenhet, inkludering och alla människors lika värde. Det är särskilt viktigt när demokratin i omvärlden allt oftare ifrågasätts och angrips.

Kommunen ska arbeta rättighetsbaserat, det vill säga omsätta de mänskliga rättigheterna i praktiken, både i styrning och verksamhet. Arbetet ska utgå från rättighetsprinciperna jämlikhet och jämställdhet, icke-diskriminering, delaktighet, inflytande och inkludering, samt transparens och ansvar. Att arbeta rättighetsbaserat innebär även att anta ett förhållningssätt där invånaren sätts i främsta rummet.

- Alla invånare ska garanteras likvärdig behandling i kommunens verksamheter.
- Jönköpings kommuns myndighetsutövning ska vara rättssäker, effektiv och serviceinriktad. Kontakterna med de som berörs av besluten ska präglas av ett gott bemötande.
- Kommunen ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete och ta tillvara på de styrkor som varje människa bär med sig.
- Kommunen ska bedriva ett aktivt arbete för att förebygga och motverka rasism och främlingsfientlighet.
- Medarbetarnas kunskap om hbtqi-personers livssituation och behov ska stärkas.
- Nämnder och bolag ska samverka kring frågor om mänskliga rättigheter, jämställdhet och integration.
- Folkbiblioteken och kreativa mötesplatser ska utvecklas och verka för det demokratiska samhällets utveckling genom kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.
- Samhällsservicen ska utvecklas genom bred samverkan mellan de kommunala förvaltningarna och tillsammans med bostadsföretag, föreningar, områdespolis och församlingar.
- Medborgardialogen ska utvecklas för ökad delaktighet och ömsesidigt förtroende. Det kan både handla om nya former för dialogen och hur vi når olika målgrupper.

Trygghet och säkerhet

Jönköpings kommun ska vara en tillgänglig, inkluderande och jämställd kommun för alla invånare. Det ska vara tryggt och säkert att växa upp, bo, leva och arbeta här.

Kommunen ska vara robust med förmåga att förebygga, motstå, hantera och återhämta sig vid olika former av kriser. Det innebär att kommunen ska kunna skydda demokratin och människors liv, hälsa och trygghet samt värna tilliten till samhället vid störningar av grundläggande samhällsfunktioner. För att nå en högre grad av självförsörjning, bli mer robusta och kunna hantera kriser, är det viktigt med långsiktighet.

Det ska råda nolltolerans mot alla former av våld. Att arbeta våldsförebyggande handlar om att skapa ett tryggt och inkluderande samhälle där alla har möjlighet att leva och utvecklas. Våldsförebyggande arbete kräver samverkan mellan olika aktörer med olika roller, ansvarsområden och uppdrag.

Krisberedskap

- Jönköpings kommun ska ha god beredskap att möta de krav som följer av totalförsvarets upprustning och värna samverkan med frivilligkrafter och andra samhällsaktörer inom det civila försvaret.

- Kommunen ska upprätthålla god beredskap inom områden där risker identifieras.
- Kommunen ska vara en aktiv part i det regionala samarbetet som rör räddningstjänst och krisberedskap.
- Kommunen ska stimulera till ökad självförsörjningsgrad av livsmedel och därmed minska beroendet av importerade livsmedel.
- Kommunen ska ha en hög IT- och informationssäkerhet för minskad sårbarhet och ökad robusthet.
- Kommunen ska säkerställa energiförsörjningen så att samhällsviktiga verksamheter kan tryggas i en krissituation.

Brotts- och våldsförebyggande arbete

- Kommunen ska fördjupa och utveckla samarbetet med polisen, näringslivet och civilsamhället på alla nivåer, för att stärka det brottsförebyggande arbetet med särskilt fokus på barn och ungdomar.
- Kommunen ska fortsätta utveckla en effektiv avhopparverksamhet i syfte att få fler att lämna ett kriminellt liv.
- Kommunen ska arbeta förebyggande och motverka mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld.
- Kommunen ska arbeta för att motverka prostitution och människohandel.
- Kommunen ska arbeta förebyggande mot att äldre utsätts för brott, som till exempel bedrägerier.
- Kommunen ska aktivt arbeta med att utbilda medarbetare i förskolor, skolor och socialtjänst om hedersrelaterat våld och förtryck.
- Kommunen ska arbeta med trygghetsskapande och förebyggande åtgärder i våra offentliga miljöer, exempelvis genom belysning, grönska och utformning av gångstråk.

Kompetensförsörjning

En av kommunens stora uppgifter framåt är att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare för att kunna ge god service till alla kommuninvånare. Den största utmaningen finns inom välfärden.

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare och en arbetsplats där medarbetare trivs, känner arbetsglädje och får möjlighet att utvecklas. Genom trygga anställningar får medarbetarna arbetsro, vilket ger förbättrade förutsättningar för en verksamhet med hög kvalitet. Det handlar också om att rusta medarbetare genom utbildning så att kommunen kan möta invånarnas behov. Ett kontinuerligt lärande under hela livet gynnar både individ och samhälle.

Medarbetare ska ha inflytande över verksamheten och möjlighet att göra karriär inom organisationen. Medarbetare som trivs och känner stolthet blir också goda ambassadörer för kommunen som arbetsplats.

Chefers förutsättningar att styra och leda påverkar vilka värden och resultat verksamheten levererar. I ett längre perspektiv får det även betydelse för organisationens attraktivitet för framtida medarbetare.

För att klara kompetensförsörjningen är det också viktigt att ta tillvara all den arbetskraft som finns. Att arbeta för att bryta könsstereotypa yrkesval och därmed den könssegregerade arbetsmarknaden är nödvändigt.

Den sociala sektorn står inför en stor utmaning avseende kompetensförsörjning. Jönköpings kommun behöver därför arbeta

strategiskt för att trygga kompetensförsörjningen, med fokus på att ha en fortsatt hög andel utbildade medarbetare med goda språkkunskaper.

- Jönköpings kommun ska, genom exempelvis förberedande chefsprogram, underlätta internrekrytering av nya chefer inom organisationen.
- Kommunens ska ta ansvar för att rusta och utbilda medarbetare för att möta de behov som finns.
- Kommunen ska arbeta strategiskt med kompetensförsörjning, där samtliga nämnder och bolag samverkar med vuxenutbildningen och AMA.

En attraktiv arbetsgivare

- Kommunkoncernen ska präglas av en enhetlig arbetsgivarpolitik med ett gemensamt förhållningssätt.
- Chefer ska ha goda förutsättningar att leda och utveckla sina medarbetare.
- Kommunen ska bedriva ett hälsofrämjande och förebyggande arbete för att skapa goda arbetsvillkor och friska arbetsplatser.
- Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska förbättras. Skyddsombuden har en viktig roll som kräver löpande fortbildning.
- Kommunen ska vara öppen för att pröva nya arbetstidsmodeller eller former av schemaläggning.
- Genom en medveten marknadsföring ska fördelarna med att arbeta i en samhällsutvecklande organisation lyftas fram.

En jämställd arbetsgivare

- Balans ska råda mellan kvinnor och män i ledande positioner.
- Arbetet med jämställda löner ska fortsätta. De kvarvarande skillnaderna i lönegapet mellan kvinnor och män ska slutas.
- Kommunen ska arbeta för att bryta könsstereotypa mönster när det gäller val av utbildning eller yrke.

Södra Sveriges nav

Jönköping som regioncentrum ska bidra till den samlade regionnyttan. Kommunen ska verka för ett förtroendefullt och nära samarbete med Region Jönköpings län.

Kommunen ska aktivt bidra till ett gott samarbete i Jönköpings län och för att vårt län tar plats på den nationella arenan. Som länets största kommun är vi beredda att ta ledarskapet.

En fortsatt positiv utveckling för Jönköping University är en angelägenhet för kommunen. Med en höjd utbildningsnivå och en ökad tillgång till olika kompetenser bidrar Jönköping University till hela länets kompetensförsörjning.

- Jönköpings kommun ska se positivt på att samverka med andra kommuner för att lösa viktiga uppgifter och för gemensam nytta.
- Jönköping ska vara en attraktiv plats för studenter och kommunen ska tillsammans med Jönköping University arbeta för att fler studenter stannar kvar i regionen efter sin studietid.
- Kommunen ska arbeta för att tandläkarutbildningen ska förläggas till Jönköping University.

- Kommunen ska arbeta för förbättrad järnvägsinfrastruktur och nya stambanor som bidrar till en förstord arbetsmarknadsregion och förbättrade möjligheter till hållbara godstransporter.
- Riksväg 40 är ett viktigt stråk där kommunen gemensamt med andra intressenter arbetar för motorvägsstandard mellan Ulricehamn och Jönköping.

Arbetsmarknad

Att arbetsmarknaden fungerar är väsentligt för den samhällsekonomiska utvecklingen, men också för att individer ska få frihet och möjlighet att påverka sitt liv. Utgångspunkten för kommunens arbetsmarknadsinsatser ska vara att ingen med arbetsförmåga ska sakna meningsfull sysselsättning. Allas rätt till arbete innefattar även personer med funktionsnedsättningar.

Kommunen behöver arbeta strategiskt för att underlätta utmaningen kring kompetensförsörjning, för såväl privata som offentliga arbetsgivare.

För grupper med högre trösklar in i arbetslivet krävs tidiga insatser, validering och kunskaper i svenska språket. Här behöver en samverkan ske internt inom kommunen, men även med andra aktörer.

- Styrande för den kommunala arbetsmarknadspolitiken ska vara åtgärder som stödjer människor att komma in på den ordinarie arbetsmarknaden genom arbete, praktik och utbildning.
- Genom kommunala arbetsmarknadspolitiska åtgärder ska långvarigt bidragsberoende motverkas, och åtgärderna ska utgå från enskildas behov och vara evidensbaserade.
- Åtgärder som bidrar till att utrikesfödda kvinnor i högre utsträckning kan etablera sig på arbetsmarknaden ska inventeras, och därefter implementeras utifrån vad som är mest effektivt.
- Kommunen ska i den mån det är möjligt finansiera arbetsmarknadsåtgärder via externa resurser.

- I de fall där den ordinarie arbetsmarknaden inte klarar uppdraget ska daglig verksamhet och samhällsintegrerad daglig verksamhet alltid erbjudas som alternativ.
- Sociala företag ska ges förbättrade förutsättningar, för att kunna ge fler arbete och stärka människors anställningsbarhet.
- De kommunala bolagen samt näringslivet ska involveras i den kommunala arbetsmarknadspolitiken.
- Samverkan med Arbetsförmedlingen ska stärkas, och om möjligt formaliseras, för att tydliggöra roller och ansvarsfördelning.
- Samverkan med övriga externa samverkansaktörer, såsom Försäkringskassan, behöver förtydligas och ska bidra till en tydligare roll- och ansvarsfördelning.
- Samordningsförbundet FINSAM ska nyttjas för att utveckla åtgärder som kan stötta invånare för att få stöd och rehabilitering, med målet att kunna försörja sig själva.

Näringsliv

Ett starkt och mångfacetterat näringsliv är grunden för en väl fungerande arbetsmarknad. De arbeten som genereras inom näringslivet utgör basen för vår gemensamma välfärd. Kommunen har ett viktigt uppdrag att skapa goda förutsättningar och ett gott företagsklimat i kommunens alla delar. Elmia är en viktig mötesplats för små och stora företag, både nationellt och internationellt. Här knyts kontakter som leder till nya idéer och samarbeten.

Satsningen på en permanent kombiterminal på Torsvik kommer att skapa goda förutsättningar för näringslivet och för att LogPoint och Jönköping fortsätter vara ett attraktivt logistikcentrum.

Kompetensförsörjning är en strategisk fråga för hela näringslivet. Många branscher har svårt att hitta arbetskraft. Utbudet av utbildningar behöver anpassas efter arbetsmarknadens behov och samarbetet mellan branschorganisationer och kommunens utbildningsförvaltning är betydelsefullt för att forma utbildningar som både efterfrågas av olika branscher och är attraktiva hos eleverna.

Ett gott värdskap

- Jönköpings kommun ska ha en tät och aktiv dialog både med näringslivsorganisationer och enskilda företag.
- Kommunen ska stötta både små och stora företag i alla branscher genom bland annat olika former av nätverk.
- Kommunens förvaltningar ska ge god service och ett gott bemötande samt arbeta för en ökad tillgänglighet.
- Kommunens näringslivsavdelning ska vara en naturlig första kontakt för såväl kommunens företag som för företag utifrån som är intresserade av att etablera sig i kommunen.
- Vid omvandling av verksamhetsområden ska kommunen i ett tidigt skede ha en tydlig strategi och en god dialog med befintliga verksamheter.

Företagsutveckling

- Kommunen ska bidra till att skapa goda förutsättningar för ett ökat nyföretagande.
- Kommunen ska arbeta för ett jämställt företagande.
- Kommunen ska satsa på att utveckla ett tekniskt center för att långsiktigt öka intresset och kompetensen inom tekniska yrkesområden.
- Kommunen ska, tillsammans med Destination Jönköping, stödja affärs- och verksamhetsutveckling inom besöksnäringen.
- Kommunen ska arbeta för att stimulera kulturella och kreativa näringar så som musikproduktion, gaming och e-sport.
- Kommunen ska öka sitt markinnehav för att möjliggöra etablering av verksamheter.
- Näringslivsavdelningen ska aktivt marknadsföra Jönköpings kommun som en bra plats för etablering av nya verksamheter.

Samverkan med andra aktörer

- Kommunen ska utveckla samverkan med andra aktörer som exempelvis Jönköping University, Science Park, Almi och Region Jönköpings län.
- Näringslivet ska uppmuntras till att bidra med praktikplatser, arbetsplatsförlagd utbildning och anpassade arbeten, samt att samverka med Jönköping University.
- Näringslivsavdelningen och arbetsmarknadsavdelningen ska ha ett nära samarbete med näringslivet för att bidra till kompetensförsörjningen.

Landsbygdsutveckling

Jönköpings kommun består av både städer, mindre tätorter och landsbygder. Oavsett var i kommunen man bor ska man ha möjlighet till ett gott liv med allt vad det innebär, exempelvis förskola, skola, äldreboende, service och en aktiv fritid. Det är därför viktigt med ett landsbygdsperspektiv i kommunens planering och beslutsfattande.

För att klara vår framtida livsmedelsförsörjning är det nödvändigt att värna jordbruksmarken från exploatering. I de undantagsfall när kommunen tar jordbruksmark i anspråk för bebyggelse ska den kompenseras så att den totala arealen jordbruksmark inte minskar.

För en fortsatt stark lokal och regional skogsnäring har kommunen en viktig roll när det gäller att stötta näringslivsutvecklingen för små och stora skogsföretag.

- Alla invånare ska ha god tillgång till offentlig service inom rimligt avstånd.
- I landsbygdsområdena ska alla möjligheter till samverkan mellan privata och offentliga verksamheter användas för att förbättra tillgängligheten till både kommunal och kommersiell service.
- Jönköpings kommun ska underlätta för byggnation på landsbygden.

- Kultur- och fritidsnämnden ska tillsammans med civilsamhället erbjuda fritidsverksamhet för ungdomar på landsbygden.
- Kommunen ska ha ett landsbygds- och ett platsperspektiv i all planering och beslutsfattande.
- Kommunen ska vara aktiv i det arbete som bedrivs genom Leader Västra Småland och stödja initiativ från ideella krafter och företag som kan bidra till utveckling på landsbygden.
- Kommunen ska bibehålla stödet till skötsel av enskilda vägar.
- Kommunen ska föra en dialog med Jönköpings länstrafik om att utveckla närtrafiken.

Det livslånga lärandet

En fungerande skolgång, med undervisning av god kvalitet, ger barn och unga möjlighet att utvecklas och verktyg att forma sina egna liv.

Jönköpings kommun ska ha en likvärdig förskola och skola, där alla känner sig trygga och ojämlika uppväxtvillkor inte ska påverka elevernas resultat.

Jönköpings kommun ser utbildningskedjan som en helhet där alla delar är beroende av varandra och behöver hålla hög kvalitet. Vuxenutbildning är en förutsättning för det livslånga lärandet och för att möjliggöra omställning på arbetsmarknaden.

Som ett led i kompetensförsörjningen behöver kommunen arbeta för att säkra tillgång till en hög andel legitimerade förskolelärare och lärare. Även ändamålsenliga och tillgängliga lokaler är av stor vikt.

Språket är en grundförutsättning för en lyckad skolgång, och de särskilda satsningar som genomförts fortsätter som en integrerad del av ordinarie verksamhet. Skolbiblioteken har en viktig funktion för språkutvecklingen, och ska säkerställas.

Elevhälsan spelar en viktig kompensatorisk roll genom att förbättra barn och ungas mående, och därmed öka möjligheterna för inläring och goda skolresultat.

Skolan ska aktivt arbeta med att synliggöra, problematisera, ifrågasätta och förändra normer som begränsar eller kränker barns och ungas rättigheter. Alla individer ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling oavsett könstillhörighet och könsidentitet. Elevers möjlighet till delaktighet och inflytande ska säkerställas, i enlighet med barnkonventionen, skollagen och läroplaner.

Skolan behöver vara en trygg och säker plats. Skolan ska tillsammans med elever, föräldrar och övriga samhället bekämpa alla former av våld, mobbning och kränkande behandling.

Förskolan

I Jönköpings kommuns förskolor får alla barn möjligheten att utvecklas utifrån sina förmågor och förutsättningar. Genom sin unika pedagogik stimulerar och utmanar förskolan till lärande, bland annat genom barnens lek.

- Barnens behov ska vara i centrum och ligga till grund för barngruppernas utformning. Grundläggande mått på en bra förskola är en hög andel behöriga medarbetare med goda språkkunskaper, små barngrupper och funktionella lokaler. Jönköpings starka position inom dessa områden ska utvecklas vidare.
- Förskolan ska erbjuda en trygg och säker miljö som stimulerar till lek, lärande och utveckling.
- Förskolan har en viktig kompensatorisk funktion, genom att exempelvis ge barn från hem utan studievana eller kunskaper i svenska ett bättre utgångsläge inför den fortsatta skolgången. Kommunen ska därför arbeta med aktiva insatser för att öka deltagandet i förskolan, med ett särskilt fokus på barn som behöver förskola för att få en bättre språkutveckling i svenska. Barn över tre år som inte är inskrivna i förskolan är också en viktig grupp att nå.

- Yrkesgruppen barnskötare ska vara viktig resurs i förskolans verksamhet.
- Behovet av förskola ska finnas med tidigt i planeringen av nya bostadsområden.
- Kommunen ska sträva efter att förskolegårdarna har en friyta enligt Boverkets rekommendationer, och med en stor andel grönska.
- Lämnas/hämtplatser ska vara trafiksäkra.
- Väntetiden för att få en plats i förskolan i närheten av bostaden ska vara kort.
- Alternativa driftsformer ska utgöra ett viktigt komplement till kommunens egna förskolor.

Grundskolan

En grundskola och anpassad grundskola av hög kvalitet bidrar till det jämlika samhället genom att ge alla barn och unga samma möjligheter till kunskap, lärande och utveckling. Kulturskolan är en viktig del av grundskolans organisation.

- Alla barn ska få det stöd de behöver. Vid fördelning av personella och ekonomiska resurser ska utgångspunkten vara att resurser fördelas utifrån behov, så att det kompensatoriska uppdraget kan förstärkas.
- Likvärdigheten i kunskapsresultat inom och mellan kommunens skolor ska öka.
- Mindre undervisningsgrupper ska eftersträvas i framförallt de lägre årskurserna.
- Föräldrastödsinsatser ska finnas tillgängliga och vara kända så att föräldrar och vårdnadshavare, som har ett stort ansvar kring att skapa goda förutsättningar för sina barns inläring, kan ta det ansvaret
- Elevhälsans verksamhet ska fortsätta prioriteras och utvecklas. Den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga behöver förebyggas på ett tidigt stadium, genom nära samordning och samverkan med Region Jönköpings län.

- Det friska barnet behöver uppmärksammas. Aktiviteter som behåller barnets psykiska hälsa, tro på sig själv, modet att ta plats och att bejaka sin kropp ska stärkas.
- Fritidshemmens verksamhet, och pedagogiska roll, är viktig för barnens utveckling och lärande. Att vissa barn kan ha särskilda behov av vistelsetid på fritidshem, på grund av hemsituation eller annat, ska särskilt beaktas.
- Den anpassade grundskolans ställning ska stärkas och utvecklas.
- Samarbetet med kulturskolan ska vara en naturlig och integrerad del av skolans verksamhet.
- Kommun ska verka för att tillgängligheten till kulturskolan ökar, och blir mer jämlik avseende socioekonomisk bakgrund och var i kommunen man bor.
- Genom sänkta trösklar till kulturskolan ska fler barn få möjligheter att uttrycka sig i bild, musik, ord och rörelse. Kulturskolans konstformer utgör en viktig grogrund för kommunens kulturliv nu och i framtiden.
- Kulturens fördelar när det gäller psykisk hälsa och inläring ska nyttjas i såväl undervisningssyfte som i hälsofrämjande syfte, och vara en del av kommunens elevhälsoinsatser.
- Högskolans verksamhetsförlagda utbildningsdel ska tas tillvara som ett led i att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kvalificerade lärare.
- Förutsättningarna för rektor att utöva sitt ledarskap ska stärkas, genom en tydlig organisation och ansvarsfördelning. Ledande nätverk för ledare och chefer inom skolan behöver utvecklas.
- Kommunen ska verka för att barn och unga har en säker skolväg.
- Studie- och yrkesvägledningen ska stödja och motivera varje elev till fortsatt utbildning, med utgångspunkt från individens intressen och samhällets kompetensförsörjningsbehov.
- Barn och ungas förståelse för naturen ska öka genom en utvecklad utomhuspedagogik och mer grönska på skolgårdarna.

Gymnasieskolan

Gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan ska erbjuda en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Avslutad gymnasieutbildning, med fullständiga betyg, ger ungdomar goda framtidsmöjligheter och minskar påtagligt risken för utanförskap.

- Genom ett nära samarbete och samordning mellan kommunens gymnasieskolor, ska varje enskild skola stärkas.
- Gymnasieskolan ska sträva efter att elevers bakgrund inte begränsar dem eller återspeglas i deras skolresultat.
- De kommunala gymnasieskolornas attraktivitet ska utvecklas, och respektive skolas profil förstärkas, för att ytterligare öka de kommunala gymnasieskolornas attraktivitet.
- Den kommunala gymnasieskolan ska erbjuda ett brett och relevant utbud av gymnasieutbildningar som tar sin utgångspunkt i arbetsmarknadens framtida behov.
- Skolan ska organisatoriskt planera och bedriva sin verksamhet så att den möter den enskilde elevens behov av undervisning. Varje undervisningstimme är värdefull för elevers möjlighet att nå kunskapsmålen, och därför är den garanterade undervisningstiden ett minimikrav.
- Elevhälsans verksamhet ska fortsätta prioriteras och utvecklas.
- Arbetet för att öka närvaron i skolan ska fortsatt prioriteras och utvecklas, då närvaron spelar stor roll för skolresultat och möjlighet att uppnå gymnasieexamen.
- Möjligheten att erbjuda elever på vård- och omsorgsprogrammet möjlighet till körkortsutbildning som tilläggskurs ska utredas.
- Studie- och yrkesvägledningen ska stödja och motivera varje elev till fortsatt utbildning eller inträde på arbetsmarknaden, med utgångspunkt från individens intressen och samhällets kompetensförsörjningsbehov.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildning med hög kvalitet är en förutsättning för det livslånga lärandet, omställning, komplettering och etablering på arbetsmarknaden. Vuxenutbildningen har också ett viktigt uppdrag när det gäller kunskap i svenska språket, vilket är nödvändigt för att klara kommunens kompetensförsörjning.

- Vuxenutbildningen i Jönköpings kommun ska erbjuda kompetenshöjande och behörighetsgivande utbildning som utgår från individens behov, förutsättningar och kunskapsnivå samt motsvarar samhällets och arbetsmarknadens behov.
- Vuxenutbildningen spelar en viktig roll i kommunens interna kompetensförsörjning, där samtliga nämnder och verksamheter ska medverka kring planering och utbildningsupplägg.
- Svenska för invandrare, SFI, ska fortsätta utvecklas, med fokus på att utveckla yrkesprofiler samt öka andelen elever som uppnår den nivå som krävs för yrkeslivet.
- Kommunen ska ha möjlighet att bedriva vuxenutbildning i egen regi i syfte att klara framtida kompetensförsörjning.

Ett tryggt samhälle för alla

Kommunens sociala arbete ska säkra invånarnas grundläggande behov i form av till exempel bostad, försörjning och trygghet under livets alla skeenden.

Socialtjänsten ansvarar för kommunens yttersta skyddsnät, men samtliga kommunala verksamheter ska bidra till att kommuninvånarna upplever en trygghet och god livskvalitet.

Barn och unga ska ha möjlighet till en meningsfull fritid, och vikten av en förebyggande ansats ska prägla kultur- och fritidsverksamheten, skolan och socialtjänsten. Även verksamheter inom samhällsbyggnadsområdet har ett ansvar för att bidra till det förebyggande arbetet och ett samhälle för alla.

Barn och unga

En viktig utgångspunkt är att alla barn ska ha goda uppväxtvillkor, och att vårdnadshavares inkomst inte ska påverka barnets möjligheter till en meningsfull fritid och goda livsvillkor. Den öppna fritidsverksamheten är en grundläggande del av det förebyggande arbetet, och ska vara en trygg punkt för alla barn och unga.

- Oavsett ansvarsområde ska verksamheter utgå från en helhetssyn där barnets bästa sätts i främsta rummet, dygnets alla timmar. Kommunikationsvägarna mellan olika verksamheter ska vara väl kända och fungera enkelt och snabbt.
- Kommunens olika verksamheter som möter barn och unga ska samverka så att alla får det stöd de behöver.
- Samverkansstrukturen kring barn och unga i kommunens verksamheter ska stärkas och vidareutvecklas.
- Föräldrastödsinsatser ska vara kända och tillgängliga såväl genom skolan som socialtjänsten, då föräldrar och vårdnadshavare har en avgörande roll för barn och ungas mående och uppväxt. Även civilsamhället spelar en viktig roll.
- Det förebyggande arbetet ska kännetecknas av tidiga insatser, anpassade efter barnets behov och i samverkan mellan berörda aktörer.
- Olika lösningar, som alternativ till externa placeringar för barn och ungdomar, ska fortsätta vidareutvecklas.
- Andelen barn och unga som lever i ekonomiskt utsatta hushåll ska minska.
- Stödet till kontaktpersoner och familjehemmen ska utvecklas, då de fyller en viktig funktion för de barn och unga som behöver trygghet i en familjemiljö.
- Kommunen ska motverka att barn och unga hamnar i våldsbejakande miljöer genom tidiga förebyggande insatser, och med en nära samverkan mellan bland andra skola, fritid, socialtjänst, polis och hyresvärdar.
- Den öppna fritidsverksamheten ska prioriteras, och fortsätta utvecklas utifrån barns och ungas intressen. Alla barn och unga, med särskilt fokus på flickor, ska känna sig inkluderade i den öppna fritidsverksamheten genom en trygg miljö och ett varierat utbud.
- Den öppna fritidsverksamheten ska uppvisa en flexibilitet avseende såväl val av lokaler och mötesplatser, öppettider samt utbud. Hela kommunen ska inkluderas, och utbudet anpassas efter lokala behov och önskemål.

- Den öppna fritidsverksamheten ska ha en god tillgänglighet under skolans lovperioder.
- Mötesplatser för unga hbtqi-personer ska stöttas och utvecklas i hela kommunen.

Beroende och hemlöshet

En beroendesjukdom kan ta över hela livet, och innebär ofta känslor av skam och skuld. Sjukdomen påverkar hela familjen, inte minst barnen. Jönköpings kommun ska erbjuda en variation av behandlingsinsatser, med tvärprofessionella angreppssätt, då problematiken blivit alltmer komplex. Det finns ett starkt samband mellan beroendesjukdom och hemlöshet, varför dessa frågor behöver gemensamma angreppssätt.

- Kommunens stöd och insatser till enskilda som behöver hjälp till följd av beroende av alkohol, droger eller spel ska ges med ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Ungdomar och unga vuxna är särskilt viktiga målgrupper.
- Kommunen ska arbeta utifrån konceptet Bostad först för att minska hemlöshet, och öka individens delaktighet i insatser mot underliggande beroendeproblematik eller psykisk ohälsa.

Funktionshinderomsorg

Oavsett funktionsförmåga har alla människor rätt att uppleva frihet, trygghet, inflytande och delaktighet. En grundläggande mänsklig rättighet handlar om att själv kunna forma sitt liv. Detta ska tillgodoses oavsett vilken boendeform man har.

Anhöriga har en viktig roll, och varje anhörigsituation är unik. Anhörigvården behöver utgå från den enskildes möjligheter och förutsättningar.

- Anpassning av ordinarie bostad ska erbjudas den som är i behov av det. Därutöver ska det som komplement finnas andra boendeformer med god kvalitet på omvårdnad och lokaler.

- Korttidsboenden ska erbjudas för den som behöver miljöombyte eller när anhöriga behöver avlastning.
- Ett rikt utbud, både innehållsmässigt och geografiskt, av dagliga verksamheter och träffpunkter ska finnas i vår kommun.
- Den som behöver stöd och hjälp i sin vardag ska få det i form av personlig assistans, kontaktpersoner, boendestödjare, personliga ombud, ledsagare, gode män och förvaltare.
- Kommuninvånare med funktionsnedsättningar ska kunna leva ett rikt liv avseende kultur- och fritidsverksamheter, både när det gäller att uppleva och själv delta i olika aktiviteter.
- Anhörigstödet ska utvecklas, då många anhöriga tar ett stort ansvar för sina närstående.
- Funktionshinderrörelsen ska ges möjlighet till inflytande och delaktighet, då den är viktig för att fånga in brukares och anhörigas åsikter.
- En samordnare eller motsvarande ska erbjudas den som önskar. Detta då många som lever med en funktionsnedsättning ofta har många kontakter med myndigheter, sjukvård och omsorgen.
- Kontinuitet i bemanningen skapar trygghet för den enskilde, och kommunens personalpolitik ska vara anpassad för att möta detta behov.
- Digitala fixartjänsten och liknande stöd ska utvecklas, för att motverka det digitala utanförskapet.

Leva hela livet

Kommunens äldre befolkning är en viktig resurs, och en betydelsefull kraft i samhällsutvecklingen. Generationsöverbryggande verksamheter ska främjas, och äldres kunskaper och erfarenheter tas tillvara i exempelvis yrkeslivet.

Att bli äldre är en förmån, och ökad livslängd en framgång för vårt samhälle. Beroende på hur individens hälsa och ekonomiska situation ser ut, kan dock livsvillkoren variera. Möjligheterna att göra aktiva livsval, och kunna delta i samhällets utbud av aktiviteter, kan för vissa vara begränsade. Ensamhet och isolering kan vara vardag för många.

Alla kommuninvånare ska vara förvissade att det finns omsorg, en plats på äldreboende eller liknande när så behövs. Kommunen ska möta de äldre utifrån deras egna önskemål och behov, och alltid se till styrkor och möjligheter. All vård och omsorg ska fokusera på det friska hos individen genom att utgå från ett salutogent förhållningssätt.

I livets slutskede ska man själv och den anhörige känna sig trygg med att få möta personal som kan samtala, vårda och lindra.

Anhörigvården behöver utgå ifrån den enskildes möjligheter och förutsättningar, och den enskilde och anhöriga ska uppleva en trygghet kring att det offentliga kan erbjuda en kvalitativ vård och omsorg.

Alla invånare har rätt till vård och omsorg på lika villkor, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

- Åldersdiskriminering ska aktivt motverkas. Oavsett ålder ska man ha möjlighet att kunna delta i arbetslivet och ha ett självständigt, aktivt och stimulerande liv.
- Alla ska känna trygghet i åldrandet och få det stöd som behövs.
- En tidig kontakt mellan invånare och kommunen ska prioriteras, med fokus på att informera om kommunens insatser för äldre. Detta skapar en trygghet, och kan minska behovet av mer resurskrävande insatser på sikt.
- Samarbetet mellan kommunen och civilsamhället, exempelvis anhängkonsulenter och trygghetsvärdar, ska utvecklas för att minska ofrivillig ensamhet.
- Kommunen ska fortsätta verka för att tillskapa fler trygghetsboenden, då detta är en efterfrågad boendeform som även möjliggör för äldre att bo kvar längre i ordinärt boende. Det ska finnas en god geografisk spridning av boendeformen för att människor ska kunna bo kvar i samma område, i närhet till anhöriga och familj.
- Behovet av antal platser inom särskilda boenden för äldre ska noggrant följas. En kontinuerlig beredskap ska finnas för att anpassa utbudet utifrån behov som uppstår genom den demografiska utvecklingen.
- Ett professionellt hälsofrämjande och förebyggande arbete ska ges större plats att utvecklas inom äldreomsorgen.
- Hemtjänsten ska organiseras så att den äldre känner sig trygg i det egna boendet.
- Hemtjänsten ska utvecklas så att den enskildes valfrihet av vård- och omsorgsinsatser stärks.
- Mer självstyrande hemtjänstgrupper är angeläget, och ska utvecklas.
- Arbetet med rambeslut ska utvecklas vidare.
- Samarbetet med Region Jönköpings län ska utvecklas, bland annat inom demensvården genom en tidig samverkan.

- Anhörigstödet ska fortsätta utvecklas, då många anhöriga tar ett stort ansvar för sina närstående.
- Kontinuitet i bemanningen skapar trygghet för den enskilde, och kommunens personalpolitik ska vara anpassad för att möta detta behov.

Hälso- och sjukvård

Kommunens hemsjukvård och hemteam hjälper kommuninvånare i alla åldrar, som inte har möjlighet att ta sig till en vårdcentral, med god och säker vård under dygnets alla timmar.

- All vård och omsorg, i såväl det ordinära som särskilda boendet, ska utgå från ett individcentrerat vård- och omsorgsbehov, där en förutsättning är nära samverkan med Region Jönköpings län. Samarbetet behöver därför kontinuerligt utvecklas.
- I och med omställningen mot nära vård, förflyttas mycket vård från regionernas ansvar till den kommunala primärvården. Kommunen ska därför arbeta för att säkra sjuksköterskekompetens, inklusive fysioterapeuter.
- Den kommunala hemsjukvården ska säkra en nära samverkan och samarbete med vårdcentralerna, där en önskvärd utveckling skulle vara om kommunen har tillgång till utvalda hemsjukvårdsläkare via vårdcentralerna för de mest sköra äldre.
- Den palliativa vården ska byggas ut. En förutsättning för detta är en god samverkan med Region Jönköpings län, och att en god kompetens kan säkerställas inom hemsjukvårdens och regionens SSIH-team.
- En utveckling av den palliativa vården ska ske i hela kommunen, genom att palliativa garantiplatser erbjuds på flera korttidsboenden.
- En välfungerande in- och utskrivningsprocess till och från sjukhus ska säkerställas.
- Rutiner kring medicinhantering, och återkommande medicinenomgångar, ska fortsätta utvecklas. Behov av eventuella tillkommande farmaceuter ska beaktas.

Fri samverkan för idéer och gemenskap

Kulturen

Kulturen är en drivkraft för den demokratiska utvecklingen och utgör en arena och grund för samtal och debatt. Kulturen ger människan verktyg att förstå, ifrågasätta och se på samhället ur nya perspektiv.

Armlängds avstånd mellan politik och kulturen är en förutsättning för ett fritt och demokratiskt kulturliv. Politiken ska i enlighet med sitt demokratiska uppdrag besluta om de offentliga resurserna till kulturlivet, men inte styra det konstnärliga innehållet.

Ett levande, rikt kulturliv som når och inkluderar alla invånare kräver främjandeinsatser av många parter. Studieförbund och folkhögskolor spelar en viktig roll som arrangörer och möjliggörare, liksom civilsamhälle, främjandeorganisationer och eventbolag inom olika konstarter och kulturformer. Alla dessa utgör viktiga delar av det kulturella ekosystemet.

Konsten ska vara ett naturligt inslag i den offentliga miljön, i alla kommundelar. De goda exempel som finns redan idag ska lyftas och

Jönköpings kommun ska aktivt utveckla möjligheter och miljöer för konst och konstutställningar. Den offentliga konsten måste ges utrymme och möjlighet att utmana och skava.

Folkbibliotekens viktiga roll i lokalsamhället ska värnas och utvecklas genom att pröva olika, lokalt anpassade, samverkansformer.

Folkbildningen genom bland annat studieförbunden ska ha frihet och möjlighet att utvecklas.

- Jönköpings kommun ska ha en öppen och tillåtande attityd till det fria kulturlivet, som en viktig del i demokratin.
- För att skapa bra kulturella förutsättningar för barn och unga på landsbygden ska kulturskolan finnas tillgänglig i olika delar av vår kommun.
- Kommunen ska säkerställa att barn och unga under sin skoltid ska få uppleva professionell kultur och delta i någon form av kulturaktivitet.
- Kommunen ska öka möjligheter till kulturaktiviteter för personer boende på kommunens gruppboenden inom funktionshinderomsorgen och för äldre boende på särskilda boenden.
- Tillgången till kultur- och fritidslivet ska vara god för våra äldre. Kommunen ska tillsammans med civilsamhället bedriva uppsökande verksamhet.
- Genom mer samarbete och enklare regler ska kommunen stödja ideella föreningars och lokala kulturaktörers verksamhet.
- Kommunen ska planera långsiktigt och hållbart för att tillgodose kulturlivets lokalbehov och för att fler interna lokaler kan öppnas upp och nyttjas av kulturlivet.
- Kommunen ska arbeta för att vidga det offentliga rummet och skapa nya mötesplatser. Bibliotek och andra kreativa mötesplatser ska utvecklas.
- Kommunen ska arbeta för att öka tillgängligheten till bibliotekstjänster.
- Kommunalt ägd konst ska underhållas och tillgängliggöras för kommuninvånarna.

- De klassiska konstformerna ska kunna utövas och upplevas i kommunen och nya konstformer ska främjas.

Civilsamhället

Människors engagemang är väsentligt för samhällsutvecklingen. Den tar sig ofta uttryck i att människor går samman i nätverk eller föreningar för att utifrån en idé påverka utvecklingen, bidra till samhällsnyttan eller bidra till ett meningsfullt liv. Kommunen ska stödja, ta vara på och visa tilltro till ideellt engagemang. Kommunen ska också verka för att mötesplatser utvecklas där människor med olika erfarenheter, bakgrund, värderingar och livssituationer kan mötas. Demokratiskt styrelseskick, respekten för alla människors lika värde och för enskilda människors frihet och värdighet ska stå i centrum.

Idrotten bidrar till att minska hälsoklyftorna i samhället genom att stimulera till fysisk aktivitet och därigenom ge barn, ungdomar, vuxna och äldre rätt förutsättningar för att ta hand om sin hälsa. Idrotten kan också underlätta och skapa integration mellan människor med olika bakgrund och förutsättningar i livet.

Aktiva föreningar, studieförbund, kyrkor och samfund har stor betydelse för den enskilda personen och för samhället i stort. Civilsamhället är viktigt för bland annat integrationen och bjuder motstånd mot de krafter som vill urholka demokratin i vårt samhälle.

- Jönköpings kommun ska aktivt stödja de ideella föreningarnas verksamhet och utveckling med hjälp av bidrag, samverkan och dialog.
- Fler barn och ungdomar ska kunna delta, särskild vikt läggs vid jämlika förutsättningar att delta och utöva sina aktiviteter.
- Kommunen ska planera långsiktigt och hållbart för att tillgodose föreningslivets behov av anläggningar. Då det ofta innebär stora investeringar ska kommunen i samverkan med föreningslivet sträva efter kostnadseffektiva och flexibla lösningar.

- Föreningar som exempelvis arbetar med barn och unga eller med bostadssociala frågor ska ges goda förutsättningar för att arbeta långsiktigt och förebyggande.
- Den kraft och erfarenhet som finns i den ideella sektorn ska tas tillvara. Kommunen ska vara öppen för idéburet offentligt partnerskap.

Bygga för framtiden

Antalet invånare i kommunen ökar och det är viktigt att infrastruktur och bostadsbyggande utvecklas i takt med befolkningsökningen. Jönköpings kommun ska vara en ekonomiskt, socialt, kulturellt och miljömässigt hållbar kommun. Det, liksom tillgänglighet för alla, ska vara vägledande i den kommunala planeringen.

Hållbar samhällsutveckling planeras utifrån universell utformning, som innebär att utforma nya produkter, miljöer, program och tjänster för att de ska kunna användas av så många som möjligt, utan behov av anpassning i efterhand. Universell utformning utgår från mångfalden hos befolkningen. Det handlar om att göra rätt från början.

Stadskärnan ska stärkas och omvandlingsarbetet runt Munksjön fortsätter. Ett fortsatt arbete med kommun- och stadsdelsutveckling är angeläget för att stärka trivsel och sammanhållning. Samhällsbygget handlar inte bara om fysisk gestaltning utan också om livet mellan husen, om kultur, mötesplatser och upplevelser.

När vår kommun växer och utvecklas är det särskilt viktigt att synliggöra, belysa och beakta barnrättsperspektivet i stadsplaneringen. Ett brett utbud av lekplatser och lekmiljöer som uppmuntrar till lek och aktivitet, väcker nyfikenhet och lust att utforska. Genom att tillhandahålla roliga och säkra lekplatser samt aktivitetsytor kan våra barn och unga få tillfälle att lära

känna sig själva och sin omgivning. Större utflyktslekplatser placerade i våra prioriterade områden kan skapa mötesplatser för barn och vuxna från olika delar av vår kommun, och på det sättet bidra till en ökad integration. Arbetet med att ta fram en lekplatsstrategi ska fortsätta, för att skapa ett brett utbud av lekplatser och lekmiljöer i hela kommunen.

Mark- och planpolitik

I en växande kommun är tillgången till och rådighet över mark en förutsättning för utvecklingen av bostäder, arbetsplatser och kommunal service. Genom markförvärv skapas förutsättningar för bostäder och nyetablering av verksamheter och vidareutveckling av befintliga företag i hela kommunen. Därför ska tekniska kontoret vara en aktiv part på fastighetsmarknaden i alla delar av kommunen. Särskild vikt ska läggas vid större områden som kan utvecklas till samhällen med funktionell service, eller som ligger i anslutning till liknande områden. Fastigheter som kan användas som bytesobjekt vid kommande exploatering ska också identifieras.

Ny översiktsplan identifierar lämpliga platser för fortsatt byggnation av bostäder och verksamheter, med hänsyn till infrastruktur och värdering av jordbruksmark.

- Arbetet med att öka kommunens markinnehav ska prioriteras.
- Samverkan mellan stadsbyggnadskontoret, tekniska kontoret och näringslivsavdelningen ska säkra tillskapandet av attraktiva tomter.
- Kommunen ska värna brukningsvärd jordbruksmark i enlighet med Kommunfullmäktiges inriktningsbeslut. Kommunen ska ha system och principer för kompensationsåtgärder när brukningsvärd jordbruksmark undantagsvis tas i anspråk vid exploatering.
- Arbetet kring att studera framtidens E4 genom Jönköpings kommun ska fortsätta, för att hitta långsiktiga hållbara lösningar för att minska buller, barriäreffekter, trängsel och miljörisker.

Bostäder

En avgörande fråga för Jönköpings kommuns utveckling är ett samhällsbygge där flera bostäder byggs och att det finns service och fungerande infrastruktur i alla delar av kommunen. Att ha en bostad är en social rättighet och bostadspolitiken är en viktig del av välfärdspolitiken. Genom att sträva efter en blandning av bostadstyper, upplåtelseformer, storlekar och prisnivåer, kan segregation motverkas och fler unga vuxna få tillgång till sin första bostad. En egen bostad är för många unga vuxna en förutsättning att påbörja sitt vuxna liv.

Kommunens marktilldelningsprocess vid byggnation av bostäder ska präglas av tydlighet, transparens och goda relationer med de externa aktörerna. Kommunen ska likabehandla byggaktörer samt främja goda konkurrensförhållanden på marknaden.

- Jönköpings kommuns samhällsplanering ska bygga på en långsiktig hållbar utveckling med hänsyn till ekonomiska, miljömässiga, sociala och kulturella värden.
- Kommunen ska planera för variationsrika bostadsområden, där alla kan bo och trivas under hela livet, med olika hustyper, storlekar och olika upplåtelseformer.
- Utrymme för föreningsliv ska vara en naturlig del av stadsplaneringen.
- Möjlighet till rörelse, aktivitet och möten ska beaktas vid utvecklingen av nya bostadsområden liksom närhet till parker och skogsområden för rekreation och fritidsaktiviteter.
- Kommunen ska verka för att träbyggnationen ökar i kommunen, för att ta till vara på klimatsmarta lösningar och minskad klimatpåverkan, men även eftersom kommunen är en del av skogsregionen.
- De kommunala bostadsbolagen ska erbjuda goda bostäder till rimliga kostnader i kommunens alla delar.
- De kommunala bostadsbolagen ska vara ett föredöme genom att ta ett socialt ansvar för invånare som står långt ifrån bostadsmarknaden.

- Fler byggaktörer ska ges möjlighet att ta mer aktiv del i framtagandet av detaljplaner.
- Markanvisningar ska användas som ett medel för att nå politiskt uttalade mål och den samhällsutveckling som kommunen önskar, både i sin helhet men också inom olika kommundelar.
- Kommunen ska också skapa möjlighet till olika inriktningar på markanvisningar bland annat med inriktning mot miljöprofil, social hållbarhetsprofil eller annat som av kommunen är önskvärt.

Hållbara transporter

Jönköpings kommun ska verka för en modern och hållbar utveckling där hela kommunen ges förutsättningar för tillväxt. Planeringen av samhället har stor påverkan på människors vardagsliv och möjligheter att göra hållbara val. Därför krävs satsningar på en modern infrastruktur för hållbart resande som bidrar till att kollektivtrafik, gång och cykel prioriteras, samtidigt som alla trafikslagen behöver god tillgänglighet då Jönköpings kommun är ett viktigt regioncentrum.

- Kommunen ska arbeta för att underlätta och uppmuntra valet att resa hållbart.
- Kommuninvånare som bor på landsbygd ska ha goda möjligheter till pendling. Det ska vara enkelt att transportera sig mellan kommunens mindre och större orter.
- Trafikökningen i kommunen ska ske med de hållbara färdmedlen gång-, cykel- och kollektivtrafik. Dessa ska vara norm i stads- och trafikplaneringen och ska ges förutsättningar att utvecklas för att biltrafiken inte ska öka i takt med befolkningstillväxten.
- Kommunkoncernens tjänsteresor ska i möjligaste mån göras med hållbara färdmedel.
- Kommunen ska arbeta för att andelen medarbetare som reser hållbart till och från arbetet ska öka.
- Under mandatperioden ska Cykelprogram för Jönköpings kommun revideras i syfte att skapa ett cykelnät med fokus på framkomlighet, trygghet och trafiksäkerhet.

- I enlighet med undertecknad avsiktsförklaring ska kommunen och Jönköpings länstrafik tillsammans arbeta för fortsatt utveckling av kollektivtrafiken och en god tillgänglighet i hela kommunen.
- Viktiga målpunkter ska placeras så att de är lätta att nå med kollektivtrafik och cykel.
- Vid planeringen av nya bostadsområden och större verksamhetsområden ska särskild vikt läggas vid bland annat tillgängligheten till kollektivtrafik.
- Planeringen av biltrafiken ska omhändertas i arbetet med ny trafikstrategi.

Den gröna kommunen

Jönköpings kommuns blågröna-struktur, bestående av parker, naturmark och vatten, har stor betydelse för människors fysiska och psykiska hälsa och välbefinnande. De blågröna-stråken är också viktiga för djurs och växters möjligheter att sprida sig till och röra sig mellan olika områden. Därför ska kommunen planera för mångfunktionella parker, naturområden och varierad grönska, som långsiktigt kan bidra med flera ekosystemtjänster, vara en tillgång för det sociala livet och bidra till biologisk mångfald.

Våra grönområden är också en viktig resurs för att hantera framtida klimatförändringar, både för att motverka översvämningar och höjda temperaturer i tätbebyggda områden. Grönytor kan till exempel användas både för rekreation och för att omhänderta dagvatten.

Våra kommunala naturreservat är ett viktigt led i att långsiktigt skydda och bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

- Kommunens parker, grönytor och friluftsområden ska utvecklas och vara tillgängliga.
- Kommunen ska arbeta för fler träd och annan vegetation i stadsmiljö.
- Kommunen ska planera, utveckla och bevara en tålig grönstruktur så att den är motståndskraftig mot kommande klimatförändringar.

- Vackra planteringar, stadsodlingar och koloniområden ska vara återkommande inslag runt om i kommunen.
- Sommargågor och våra torg ska utvecklas till attraktiva och trygga mötesplatser.
- I anslutning till kommunens förskolor, skolor och äldreboende ska det, där det är möjligt och om intresse finns, finnas odlingslotter.

Klimatomställning

Jönköpings kommun har som stor arbetsgivare och aktör i länet ett ansvar att visa vägen och vara en tydlig förebild i klimatomställningen.

Kommunen ska inte bara reducera utsläppen av växthusgaser från den egna organisationen utan även bidra till klimatomställningen för hela länet. Sammanfattningsvis ska kommun bidra till omställningen till ett fossilfritt samhälle och att Sverige uppfyller sina åtaganden i Parisavtalet.

För att nå uppsatta miljö- och klimatmål är en effektivare energianvändning en förutsättning. Minskat energibehov leder bland annat till lägre utsläpp av växthusgaser. Arbetet med energieffektivisering sker genom beteendeförändringar, inköp av energisnåla produkter och genom tekniska lösningar.

- Kommunen ska verka för fler fossilfria fordonspooler.
- Kommunens ska succesivt fasa ut alla bensin- och dieseldrivna fordon till fossilfria.
- Möjligheterna att införa miljözon 1 i centrala Jönköping ska prövas.
- Kommunen ska verka för fortsatt framväxt av infrastruktur för elladdning och distribution av andra förnyelsebara drivmedel, så som biogas och vätgas.
- Kommunen ska utreda möjligheter att placera solceller på interna fastigheter som ännu inte försetts med sådana.
- Avfallstrappan ska vara vägledande för kommunens avfallshantering, vilket innebär att förebygga avfall, återanvända, återvinna, energi återvinna och deponera avfall ska prioriteras i nämnd ordning.

- Kommunen ska agera och skapa förutsättningar för hållbara vanor, både inom kommunkoncernen och för medborgarna.
- Inom kommunens egna verksamheter ska matsvinnet minska, det gäller både kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn.
- Det prioriterade arbetet med klimathandlingsplaner kopplat till koldioxidbudget ska fortsätta.
- Kommunen ska ta fram en plan för hur värdefulla våtmarker kan restaureras, både avseende vattenförhållanden, biologisk mångfald och dess betydelse för klimatet.

Föroreningar och buller

Rent vatten, frisk luft, giftfri miljö och god ljudmiljö är en förutsättning för goda livsbetingelser.

Vättern är kommunens viktigaste vattentäkt och kommunen ska därför arbeta för att sjön skyddas från föroreningar. Inga nya verksamheter som riskerar att förstöra Vättern som dricksvattentäkt ska tillåtas som till exempel gruvverksamhet.

- Ett aktivt arbete ska bedrivas för att motverka luftföroreningar.
- Reningen av Barnarpsjön ska fortsätta.
- En tillfredsställande sediment- och vattenkvalitet i Munksjön ska säkras så att förutsättningar för ekologiska livsmiljöer förbättras.
- Kommunen ska arbeta för att minska utsläpp av bland annat mikroplaster, svårnedbrytbara kemiska föreningar och läkemedelsrester för att värna vårt vatten. Insatser vid källan bör utföras.
- Kommunen ska fortsätta utreda förorenade områden och medverka till att de kan saneras.
- Bullersituationen ska beaktas i hela stadsbyggnadsprocessen för att säkerställa att gällande strategier och riktvärden uppnås. Kommunen ska eftersträva en bättre ljudmiljö än vad som är lägstanivå enligt lagstiftningen.